



JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

**Sivistyksen toimiala**  
Varhaiskasvatuspalvelut

## Varhaiskasvatuksen palvelusetelin perusteet 1.3.2017 alkaen

### Palveluseteli

Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalvaeluja. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) säätelee palvelusetelin käyttöä. Palvelusetelilakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen kuntien järjestämissä sosiaali- ja terveystalvaeluissa. Lakia sovelletaan näissä perusteissa ainoastaan yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen hankkimiseksi. Tämän vuoksi lakia ei voi soveltaa julkisyhteisöjen tuottamien palvelujen hankkimiseen.

Varhaiskasvatus siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen 1.1.2013, jolloin varhaiskasvatusta ei enää lueta sosiaalipalveluksi. Osa sosiaalihuollon lainsäädännöstä muun muassa Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä koskee kuitenkin edelleen varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuslain (1.8.2015 § 10) perusteella kunta voi järjestää lasten varhaiskasvatuksen alaan kuuluvat tehtävät antamalla palvelunkäyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisen palvelusetelin. Hankittaessa palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta kunnan on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Kunta on velvollinen suorittamaan yksityiselle palveluntuottajalle korvausta vain osoittamien henkilöiden käyttämisestä lasten varhaiskasvatuksen palveluista ja palveluseteliä käytettäessä hyväksymälleen yksityiselle palveluntuottajalle enintään palvelusetelin arvoon saakka. Palvelusetelijärjestelmässä kunta ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa, sillä kyseessä on kuluttajan asemassa olevan asiakkaan ja palvelujen tuottajan välinen sopimus. Palveluseteli rinnastetaan varhaiskasvatuslain 11a §:n mukaiseen kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen, eikä lapselle voi saada samanaikaisesti lasten kotihoidontukea, yksityisen hoidon tukea tai kerhotoimintaa.

### Palvelusetelin perusteet

Palvelusetelin perusteet on laadittu menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palveluseteliin. Lakisääteiset edellytykset palvelujen tuottamiseen palvelusetelillä on määritelty palvelusetelilaissa. Jyväskylän kaupunki asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä mainitut hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Palveluntuottaja vahvistaa hyväksymiskriteerit hakemuslomakkeella sekä todentaa asiat kaupungin suorittamilla tarkastuskäynneillä. Kaupunki velvoittaa yksityisiä palveluntuottajia noudattamaan palvelusetelin perusteita. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan palvelusetelipalveluntuottajan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien varhaiskasvatuspalvelujen tuottajaksi.

Itse palvelua tuottaessa sitä koskevan palvelusopimuksen osapuolina ovat palveluntuottaja ja asiakas, joten sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kaupunkiin. Palveluntuottajan ja asiakkaan välisen palvelusopimuksen tulee vastata sisällöltään Jyväskylän kaupungin palvelusopimusmallia ja sen tulee olla palvelusetelin perusteiden mukainen.



JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

**Sivistyksen toimiala**  
Varhaiskasvatuspalvelut

## Palveluntuottajien hyväksymisen edellytykset

Palveluntuottajien hyväksymisedellytykset ja -ehdot on määritetty hakemuksessa palvelusetelipalvelun tuottajaksi. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien varhaiskasvatuspalvelujen tuottajaksi.

## Palveluseteliin oikeutetut asiakkaat

Kaupungilla on mahdollisuus rajata vuosittain myönnettävien palvelusetelien määrää talousarvion puitteissa. Palveluseteli voidaan myöntää varhaiskasvatuksen järjestämiseen yksityisessä päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai kerhossa, joka on hyväksytty Jyväskylän kaupungin palvelusetelipalvelun tuottajaksi.

Palveluseteli voidaan myöntää Jyväskylän kaupungin asukkaalle, jolla olisi oikeus varhaiskasvatuspalveluun Jyväskylän kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Palveluseteliä hakevan tulee olla kirjoilla Jyväskylän kaupungissa tai lapsella on oltava vähintään tilapäinen osoite Jyväskylän kaupungissa.

Palveluseteli voidaan myöntää vain varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevien lasten varhaiskasvatuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Palveluseteli on lapsikohtainen.

Lapsella on oikeus yli 84h/kk palveluseteliin, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelevät taikka opiskelevat, toimivat yrittäjinä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. Tämä oikeus säilyy vanhemman työn tai opiskelun päätyttyä kahden kuukauden ajan vanhemman niin halutessa, paitsi jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja jää kotiin hoitamaan perheessä asuvaa muuta lasta tai jää eläkkeelle. Tällöin oikeus yli 84h/kk palveluseteliin päättyy välittömästi.

Lapset, joilla ei ole oikeutta yli 84h/kk palveluseteliin, voivat saada varhaiskasvatuksen palvelusetelin 1-84h/kk kuukaudessa (=subjektiivinen oikeus). Oikeus on voimassa koko toimintavuoden ajan (1.8.–31.7.) Perhe voi valita, onko lapsi paikalla 4h päivittäin tai osaviikkoisesti 84 h/kuukaudessa. Palveluntuottaja määrittää viikonpäivät ja kellonajat, joihin perheen tulee sitoutua toimintavuoden ajaksi.

Lapsella on kuitenkin oikeus laajempaan varhaiskasvatukseen (85-126h/kk) siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista lapsen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikaisen tai väliaikaisen työssäkäynnin, työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen, kuntoutuksen tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lapsen oikeus varhaiskasvatuksen palveluseteliin arvioidaan yksilöllisesti.

Yli 127 tunnin palveluseteli voidaan myöntää harkinnan mukaan, jos se on lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia lapsen edun mukaista. Neuvottelussa on tarvittaessa mukana Palveluohjaus- ja kehittämissyksikön suunnittelija, erityislastentarhanopettaja.

Erityisperustein tehdyt päätökset laajemmasta oikeudesta palveluseteliin tehdään määräämiskäisesti.



JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

**Sivistyksen toimiala**  
Varhaiskasvatuspalvelut

Oikeus palveluseteliin säilyy isyysraajaksojen aikana, jos hoitosuhde jatkuu välittömästi isyysvapaan jälkeen. Isyysraajaksoista johtuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää. Isyysraajakson aikana lapsi ei ole oikeutettu käyttämään varhaiskasvatuspalvelua eikä palveluntuottaja voi periä asiakasmaksua tuolta ajalta.

Palveluntarpeen muuttuessa edellä mainituilla tavoilla lapsella on oikeus jatkaa samassa varhaiskasvatuspaikassa. Yksityisessä perhepäivähoidossa tilanteet arvioidaan tapauskohtaisesti.

### **Palvelusetelin hakeminen ja maksaminen**

Perhe valitsee haluamansa yksityisen päiväkodin, perhepäivähoidon tai kerhon, joka on hyväksytty palvelusetelipalvelun tuottajaksi. Luettelo Jyväskylän kaupungin hyväksymistä palveluntuottajista ja päiväkodeista hintoineen ja yhteystietoineen on osoitteessa [www.klemmari.info](http://www.klemmari.info). Sähköisen päivähoitohakemuksen lisäksi perhe ottaa tarvittaessa yhteyttä palveluntuottajaan.

Perhe tekee sähköisen palvelusetelihakemuksen ennen varhaiskasvatuksen alkamista. Palveluseteliä ei voi hakea takautuvasti. Palveluseteli myönnetään vähintään kuukaudeksi. Vanhemmat valitsevat palveluntuottajan ja hakevat palveluseteliä Kasvun ja oppimisen Palveluohjaus- ja kehittämissyksiköstä, jossa tehdään päätös oikeudesta palveluseteliin ja se lähetetään vanhemmille. Talousyksikössä tehdään päätös palvelusetelin suuruudesta ja se lähetetään vanhemmille.

Palveluntuottajan saama maksu muodostuu kaupungin myöntämästä palvelusetelistä ja perheelle määritellystä laskennallisesta kunnallisesta asiakasmaksusta. Palvelusetelit maksetaan kerran kuukaudessa sovitun maksatusjärjestelmän (Effic-satelliitti) kautta.

Palveluntuottaja perii asiakkaalta asiakasmaksun, joka muodostuu laskennallisesta kunnallisesta asiakasmaksusta sekä mahdollisesta Klemmari-rekisterissä ilmoitetusta yksikkökohtaisesta lisähinnasta. Yksikkökohtainen lisähinta kirjataan palvelusopimukseen.

Palveluseteli maksetaan palveluntuottajalle kahdeltatoista kuukaudesta vuodessa, mikäli lapsen hoitosuhde jatkuu yhtäjaksoisesti. Palvelusetelin suuruus määräytyy palvelusetelin kattohinnan ja laskennallisen asiakasmaksun perusteella, joihin vaikuttavat lapsen ikä, hoitoaika, perheen koko sekä asiakasmaksua määriteltäessä huomioitavat tulot. Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset.

Kun vanhemmat ovat sopineet yhteishuoltajuudesta ja lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, palvelusetelin suuruus määritellään sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka.

Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa.



JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

**Sivistyksen toimiala**  
Varhaiskasvatuspalvelut

Oikeus palveluseteliin ja/tai sen suuruuteen tarkistetaan kun

- perheen koko tai lapsen hoidon tarve muuttuu
- opiskelu/työtilanteessa tapahtuu muutoksia
- perheen tulot muuttuvat oleellisesti (+/- 10 %)
- lainsäädäntö tai kunnan päätökset muuttuvat

Perheen tulee ilmoittaa muuttuneesta tilanteesta välittömästi palveluntuottajalle ja Palveluohjaus- ja kehittämissyksikköön. Myös palveluntuottajalla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa saamat muutokset. Palveluntarpeen muuttuessa palveluseteli määritellään uudelleen seuraavan kuukauden tai kuluvan kuukauden alusta.

Palvelusetelin voimassaolo päättyy lapsen viimeiseen todelliseen hoitopäivään. Perheellä ja palveluntuottajalla on velvollisuus ilmoittaa viipymättä hoitosuhteen päättymisestä Palveluohjaus- ja kehittämissyksikköön. Hoitosuhteen päättyessä palveluntuottaja voi periä asiakkaalta palvelusopimuksessa sovitulta irtisanomisajalta ainoastaan palvelusopimuksessa sovitun asiakasmaksun.

Yksityisen perhepäivähoitajan lapselle ei myönnetä palveluseteliä kerhotoimintaan tai päivähoitoon toiselle yksityiselle perhepäivähoitajalle.

Palveluntuottaja on velvollinen ottamaan huomioon asiakkaalta perittävässä maksussa myös takautuvasti palveluseteliin tehdyt muutokset.

Aiheettomasti maksettu palveluseteli peritään takaisin asiakasperheeltä enintään vuoden ajalta.

### **Palvelusetelin kattohinta**

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin kattohinnan muutoksista päättää Jyväskylän kaupungin sivistyslautakunta.

### **Esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen palvelusetelin suuruuden määräytyminen**

Esiopetus ei kuulu palvelusetelilainsäädännön piiriin. Oppivelvollisuutta edeltävä esiopetus on perusopetuslain mukaista toimintaa. Sivistyksen toimialajohtaja päättää lukuvuoden alkamis- ja päättymispäivämääristä. Mikäli palveluntuottaja on hyväksytty esiopetuksen järjestäjäksi, kaupunki ostaa esiopetuksen ostopalveluna. Esiopetuskorvaus maksetaan koko esiopetuksen lukuvuoden ajalta, joka päättyy 31.5. Esiopetus on asiakkaalle aina maksutonta eikä palvelun tuottaja voi laskuttaa sitä asiakkaalta. Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus on palvelusetelilainsäädännön piiriin kuuluvaa toimintaa, johon sovelletaan varhaiskasvatuksen palvelusetelin perusteita.



JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

**Sivistyksen toimiala**  
Varhaiskasvatuspalvelut

## Lapsi täyttää kolme vuotta

Päiväkodeissa palvelusetelin kattohinta muuttuu seuraavan kuukauden alusta, kun lapsi on täyttänyt kolme vuotta. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa näistä muutoksista Talousyksikköön. Palveluntuottaja ja perhe saavat uuden palvelusetelipäätöksen.

## Varahoidon järjestäminen

Mikäli lapsi tarvitsee varhaiskasvatusta yksityisen varhaiskasvatuspaikan ollessa suljettuna, palveluntuottaja sitoutuu järjestämään varahoidon.

Palveluseteli myönnetään jokaiselle kuukaudelle, jonka lapsi on asiakassuhteessa palvelujen tuottajaan. Kaupunki suosittelee, että palveluntuottaja perii asiakasmaksut enintään 11 kuukaudelta vuodessa. Mikäli palveluntuottaja perii asiakasmaksun perustellusta syystä 12 kuukaudelta, tulee huolehtia siitä, että varhaiskasvatusta on saatavana tarvetta vastaavasti ympärivuotisesti.

## Erityistä huomioitavaa yksityisessä perhepäivähoidossa

Omassa kodissaan hoitavalla perhepäivähoitajalla voi olla samanaikaisesti neljä kokopäivähoidossa olevaa lasta (omat alle kouluikäiset lapset mukaan luettuina) ja yksi osapäivähoidossa oleva esiopetusikäinen lapsi. Poikkeuksena ovat koulujen loma-ajat. Tällöin jo osapäivähoidossa oleva esiopetusikäinen lapsi voi olla hoidossa kokopäiväisesti vaikka sallittu kokopäivälasten määrä näin ylittyisi.

## Muutoksenhaku palvelusetelipäätökseen

Asiakas saa tehdä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista kirjallisen oikaisuvaatimuksen perusturvalautakunnan ja sivistyslautakunnan yksilöasiainjaostolle.

## Keskeinen sovellettava lainsäädäntö:

### **Varhaiskasvatuslaki 16.3.1973/239**

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>)

### **Asetus lasten päivähoitosta**

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>)

### **Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 24.7.2009/569**

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090569>)

### **Laki julkisista hankinnoista (348/2007), 53 – 54 §**

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070348>)

### **Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (20.12.1996/1128)**

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961128>)

### **Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 22.7.2011/922**

(<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110922>)



JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

Sivistyksen toimiala  
Varhaiskasvatuspalvelut

**Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 29.4.2005/272** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150817>)  
**Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002, 22.7.2011/932 4 §** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020504>)  
**Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920734>)  
**Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 9.10.1992/912** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920912>)  
**Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>)  
**Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 9.2.2007/159** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070159>)  
**Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>)  
**Lastensuojelulaki 13.4.2007/417** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>)  
**Sosiaalihuoltolaki 17.9.1982/710** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/19820710>)  
**Henkilötietolaki 22.4.1999/523** (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>)